

OSNOVNA ŠKOLA PETRA ZRINSKOG

PROTOKOLI POSTUPANJA

Školski odbor OŠ Petra Zrinskog, Krajiška 9, na sjednici održanoj 7. listopada 2024. donio je:

PROTOKOLI POSTUPANJA OŠ Petra Zrinskog, Krajiška 9, Zagreb (u daljnjem tekstu: Škola)

1. POSTUPANJA U SLUČAJEVIMA NASILJA

VRŠNJAČKI SUKOB I VRŠNJAČKO NASILJE

Vršnjačko nasilje je svako namjerno fizičko ili psihičko nasilno ponašanje usmjereno prema djeci i mladima od strane njihovih vršnjaka učinjeno s ciljem povrjeđivanja, a koje se, neovisno o mjestu izvršenja, može razlikovati po obliku, težini, intenzitetu i vremenskom trajanju i koje uključuje ponavljanje istog obrasca i održava neravnotežan odnos snaga (jači protiv slabijih ili grupa protiv pojedinca).

Obilježja vršnjačkog nasilja su:

- namjerno uzrokovani **fizički napad** u bilo kojem obliku, primjerice udaranje, guranje, gađanje, šamaranje, čupanje, zaključavanje, napad različitim predmetima, pljuvanje i sl., neovisno o tome je li kod napadnutog djeteta nastupila tjelesna povreda;
- **psihičko i emocionalno nasilje** prouzročeno opetovanim ili trajnim **negativnim postupcima** od strane jednog djeteta ili više djece koje se događa u **stvarnom ili virtualnom* okruženju**. ***Negativni postupci su:** ogovaranje, nazivanje pogrdnim imenima, ismijavanje, zastrašivanje, izrugivanje, namjerno zanemarivanje i isključivanje iz skupine kojoj pripada ili isključivanje i zabranjivanje sudjelovanja u različitim aktivnostima s ciljem nanošenja patnje ili boli, širenje glasina s ciljem izolacije djeteta od ostalih učenika, oduzimanje stvari ili novaca, uništavanje ili oštećivanje djetetovih stvari, ponižavanje, naređivanje ili zahtijevanje poslušnosti ili na drugi način dovođenje djeteta u podređeni položaj, kao i sva druga ponašanja počinjena od djeteta i mlade osobe (unutar kojih i spolno uznemiravanje i zlostavljanje) kojima se drugom djetetu namjerno nanosi fizička i duševna bol ili sramota.*

Kriteriji vršnjačkog nasilja:

- događa se između vršnjaka
- postoji namjera
- cilj je povrjeđivanje/nanošenje štete
- uključuje nesrazmjernu moć (u odnosu na dob, snagu, brojčanu nadmoć)
- traje dulji neprekinuti vremenski period

U **vršnjačkim sukobima**, za razliku od vršnjačkog nasilja, učenici ne inzistiraju da mora biti po njihovom, u stanju su slobodno pregovarati, ispričati se ili prihvatiti rješenje u kojem nema

pobjednika i poraženog, mogu promijeniti temu i udaljiti se iz situacije u kojoj je došlo do sukoba. U **vršnjačkom sukobu** učenici ne postupaju s namjerom povređivanja ili nanošenja štete, ne postoji nesrazmjer moći između učenika, nema težih posljedica i učenici mogu dati razloge zašto su u sukobu.

TIM ZA KOORDINIRANJE AKTIVNOSTI U SLUČAJEVIMA NASILJA U ŠKOLI

Tim za koordiniranje aktivnosti u slučajevima nasilja u Školi čine ravnatelj, stručni suradnici škole (pedagog, psiholog, edukacijski-rehabilitator i knjižničar). Prilikom postupanja, timu se pridružuju razrednici učenika koji su sudionici vršnjačkog sukoba/nasilja. Tim za koordiniranje aktivnosti u slučajevima nasilja u školi obavezan je definirati događaj u skladu s opisima i kriterijima iz Protokola.

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU VRŠNJAČKOG SUKOB

U situacijama vršnjačkog sukoba (prema definiciji u Uvodu) ili saznanja o istom, školski djelatnici obvezni su odmah:

- **Prekinuti sukob između učenika.**
- **Povjeriti učenike prvom slobodnom odgojno-obrazovnom djelatniku te o sukobu obavijestiti razrednika i Tim za koordiniranje aktivnosti u slučajevima nasilja.**
- **Učitelj i/ili razrednik će obaviti pojedinačne i/ili grupne razgovore sa sukobljenim učenicima.** *Prilikom razgovora potrebno je svakom učeniku omogućiti iznošenje vlastite perspektive situacije i utjecaja te situacije na njega. S učenicima je potrebno dogovoriti način rješavanja nastalog sukoba (primjerice da se međusobno ispričaju, da jedan drugom nadoknade eventualnu štetu i sl.) i/ili provesti proces medijacije.*
- **Razrednik i/ili stručni suradnik će pozvati roditelje/skrbnike u školu učenika koji su sudjelovali u sukobu.** *Tijekom razgovora roditelje/skrbnike je potrebno informirati o učenim obrascima ponašanja učenika i dogovoriti i savjetovati ih oko strategija postupanja s ciljem promjene takvih obrazaca ponašanja i pružanja pomoći učeniku.*
- Prema potrebi učenik će biti uključen u dodatni individualni i/ili grupni rad (pedagoška, socijalno-pedagoška ili psihološka pomoć) u školi.
- O poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama te svojim opažanjima učitelj, razrednik i/ili stručni suradnik uključeni u koordiniranje aktivnosti u slučaju nasilja vode službene bilješke, kao i odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka koje će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima.

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU VRŠNJAČKOG NASILJA (Protokol 2024)

Cilj postupanja odgojno-obrazovnih ustanova je poduzimanje mjera radi prepoznavanja i prijavljivanja nasilja te postupanja prema djetetu žrtvi nasilja i djetetu počinitelju nasilja u skladu sa svojom nadležnosti. Svaki radnik odgojno-obrazovne ustanove dužan je prijaviti ravnatelju, odnosno policiji i/ili Hrvatskom zavodu za socijalni rad sumnju ili saznanje o nasilju neovisno o tome je li do sumnje ili saznanja o nasilju došao tijekom ili izvan radnog vremena, odnosno je li se nasilje dogodilo u odgojno-obrazovnoj ustanovi ili izvan nje. U slučaju saznanja ili sumnje o nasilju među djecom i mladima, odnosno u slučaju svjedočenja djeteta nasilju među djecom i mladima, odgojno-obrazovni radnici dužni su:

- u slučaju aktualnog nasilja odmah poduzeti sve mjere da se isto zaustavi, a u slučaju potrebe zatražiti pomoć drugih radnika odgojno-obrazovne ustanove ili pozvati policijske službenike
- po potrebi: pružiti prvu pomoć, pozvati hitnu liječničku pomoć, pratiti dijete liječniku i pričekati dolazak njegovih roditelja ili skrbnika
- osigurati sigurnost djeteta do dolaska roditelja, skrbnika ili osobe kojoj je dijete povjereno na svakodnevnu skrb, a u slučaju njihove odsutnosti do dolaska stručnog radnika područnog ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad, a po potrebi i policije
- o nasilju ili sumnji na nasilje odmah izvijestiti ravnatelja
- odmah po saznanju ili sumnji o nasilju **obavijestiti roditelje ili skrbnika djeteta žrtve i djeteta počinitelja nasilja te ih upoznati sa svim činjenicama i okolnostima događaja i aktivnostima koje će se poduzeti**
- saznanje ili sumnju na nasilje odmah **prijaviti policiji i nadležnom područnom uredu Hrvatskog zavoda za socijalni rad** na području sjedišta odgojno-obrazovne ustanove radi poduzimanja mjera za zaštitu prava i dobrobiti djeteta putem Obrasca iz Priloga Protokola (2024)
- po saznanju ili sumnji na nasilje žurno obaviti odvojeni razgovor s djetetom žrtvom nasilja i djetetom počiniteljem nasilja, na pažljiv način i poštujući dječje dostojanstvo i pravo djeteta na sudjelovanje
- roditeljima ili skrbnicima djeteta žrtve nasilja i djeteta počinitelja nasilja odmah ili što prije dati obavijesti o mogućim oblicima savjetodavne i stručne pomoći u odgojno-obrazovnoj ustanovi i/ili izvan nje
- obaviti razgovor s drugom djecom ili odraslim osobama koje imaju informacije o sumnji ili počinjenom nasilju te utvrditi sve okolnosti vezane uz oblik, intenzitet, težinu i vremensko trajanje nasilja pritom poštujući dostojanstvo djece svjedoka i njihovu želju da razgovaraju o navedenim okolnostima
- ako se radi o saznanjima ili sumnji o počinjenom teškom obliku ili intenzitetu nasilja koje je doživjelo dijete žrtva nasilja, a koje može izazvati traumu i kod druge djece koja su svjedočila nasilju, potrebno je odmah izvijestiti ministarstvo nadležno za obrazovanje koje će u slučaju

potrebe osigurati pružanje odgovarajuće stručne psihološke, psihosocijalne ili socijalno-pedagoške pomoći, a po potrebi i druga nadležna tijela

- **o poduzetim aktivnostima, mjerama, razgovorima, i svojim opažanjima izraditi bilješku** koja se na zahtjev dostavlja nadležnim tijelima

- nadležnim tijelima dati sve relevantne informacije o sumnji na nasilje među djecom i mladima, ponašanju djeteta u odgojno-obrazovnoj ustanovi i suradnji roditelja s odgojno-obrazovnom ustanovom

Školski djelatnici dužni su poduzeti mjere kako bi spriječili vršnjačko nasilje među djecom, zaštitili njihova prava i sigurnost, pružili pomoć i podršku i prevenirali buduća neprihvatljiva ponašanja.

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU ELEKTRONIČKOG NASILJA

Elektroničko nasilje je nasilje koje se događa u virtualnom okruženju, a uključuje **negativne postupke** navedene prema definiciji vršnjačkog nasilja.

Elektroničko nasilje obuhvaća:

- slanje anonimnih poruka neprimjerenog sadržaja i korištenje govora mržnje
- poticanje grupnog govora mržnje i verbalnog nasilja na društvenim mrežama
- širenje nasilnih i uvredljivih komentara o drugoj djeci i mladima
- vrijeđanje i davanje pogrđnih imena
- kreiranje internetskih stranica (blogova) koje sadrže priče, crteže, slike i šale na račun druge djece i mladih

- slanje tuđih fotografija te traženje ostalih da ih procjenjuju po određenim karakteristikama uključujući fotografiranje i snimanje djece s određenim karakteristikama (primjerice invaliditetom) s ciljem njihova izrugivanja
- otkrivanje osobnih informacija o drugima i stavljanje na društvene mreže bez dozvole
- „provaljivanje“ u tuđe e-mail adrese
- slanje zlobnih i neugodnih sadržaja drugima
- prijetnje smrću i druge prijetnje
- izlaganje neprimjerenim sadržajima
- spolno uznemiravanje i spolno mamljenje
- i sve druge oblike elektroničke komunikacija s elementima nasilja među djecom i mladima.

U slučaju saznanja o sumnji na elektroničko nasilje između učenika odgojno-obrazovni djelatnicidružni su:

- Obavijestiti razrednika i Tim za koordiniranje aktivnosti u slučajevima nasilja (u nastavku Tim).
- Razrednik i/ili stručni suradnik obavljaju pojedinačne razgovore s učenikom koji je doživio elektroničko nasilje, s vršiteljem/ima elektroničkog nasilja, sa svjedocima elektroničkog nasilja.
- Razrednik i/ili stručni suradnik poziva roditelje/skrbnike učenika uključene u elektroničkonasilje na individualni razgovor.

U razgovoru ih je potrebno upoznati sa svim činjenicama i okolnostima koje smo doznali iizvijestiti ih o aktivnostima koje će se poduzeti.

Upoznaje ih se s obvezom škole da šalje obavijesti nadležnim institucijama.

Također ih se obavještava o eventualnim potrebnim oblicima savjetodavne stručne pomoći ipodrške u školi ili izvan nje za učenike i roditelje.
- Ravnatelj škole obrazac dojave o nasilju upućuje nadležnom zavodu za socijalni rad i nadležnoj policijskoj postaji.
- Škola će osigurati potrebnu pomoć i podršku (pedagošku, socijalnopedagošku, psihološku) učenicima uključenim u elektroničko nasilje te poduzeti aktivnosti (predavanja, radionice, projekti) u svrhu senzibilizacije učenika o ponašanju u virtualnom okruženju i prevencije budućih neprimjerenih ponašanja između učenika u virtualnom okruženju.
- O poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama te svojim učitelj, razrednik i /ili stručni suradnik uključeni u koordiniranje aktivnosti u slučaju nasilja vodite službene zabilješke, kao i odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka koje će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima.

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SUMNJE I/ILI SAZNAJNA O SEKSUALNOM NASILJU NAD DJETETOM

Seksualno nasilje je bilo koji seksualni čin, pokušaj ostvarivanja seksualnog čina, neželjeni seksualnikomentar ili prijedlog koji je usmjeren protiv osobe i njezine seksualnosti, a koji može počinuti druga osoba bez obzira na odnos sa žrtvom ili stanjem u kojem se nalaze. Karakterizira ga uporaba sile, prijetnje ili ucjene za ugrožavanje dobrobiti i/ili života same žrtve ili njoj bliskih osoba (WHO, 2002.).

Najčešći **oblici seksualnog nasilja** su:

- a) seksualno uznemiravanje i/ili napastovanje
- b) seksualno zlostavljanje i/ili prisilne spolne radnje
- c) silovanje

Odgojno-obrazovni djelatnici su obvezni skrbiti o ostvarivanju prava učenika u slučajevima svih oblika nasilja, senzibilizirati se na pojavu seksualnog nasilja koje doživljavaju maloljetne osobe te poduzeti odgovarajuće mjere radi otkrivanja i prijavljivanja djela seksualnog nasilja relevantnim institucijama koje pružaju pomoć žrtvama seksualnog nasilja:

- Odmah poduzeti sve mjere da se zaustavi i prekine aktualno nasilno ponašanje prema učeniku. Ukoliko se radi o događaju seksualnog napastovanja, zlostavljanja, prisilne spolne radnje ili silovanja koji se upravo dogodio, žrtvi je potrebno bez odgode pružiti odgovarajuću pomoć i zaštitu, odnosno pozvati hitnu medicinsku službu.
- Stručni suradnik (psiholog, pedagog ili u odsutnosti edukacijski-rehabilitator) će obaviti razgovor s učenikom. Razgovor je potrebno provesti na smiren način u sigurnom okruženju, vodeći računa da se učenik ne ispituje i da mu se ne postavljaju sugestivna pitanja, već na smiren način dopustiti učeniku da samostalno opiše događaj na način i u opsegu kako to sam/a želi. Tijekom razgovora potrebno je upoznati učenika, na njemu/njoj razumljiv način s daljnjim postupanjem, osobito o tome da je Škola dužna prijaviti nasilje nadležnim tijelima i o daljnjim očekivanim procedurama.
- Djelatnici Škole vode računa da se učenik o događaju ne izjašnjava više puta (po mogućnosti ograničiti razgovor na jedan). Važno je izbjeći veći broj razgovora s različitim osobama odnosno višekratno ispitivanje djeteta u školi.
- Po saznanju informacije iz koje proizlazi sumnja da je učenik doživio seksualno nasilje ili uznemiravanje (u Školi ili izvan nje), dužnost djelatnika odgojno-obrazovne ustanove je bez odgode obavijestiti ravnatelja koji je dužan o sumnji na kazneno djelo obavijestiti Zavod za socijalni rad i policiju.

O samom događaju ravnatelj je dužan žurno obavijestiti:

- a. roditelje/skrbnike djeteta
  - b. nadležni Zavod za socijalni rad
  - c. u slučaju ako su roditelji/skrbnici nedostupni ili postoji sumnja na zlostavljanje od strane istih, obavijestit će se Zavod za socijalni rad
  - d. policiju ili Državno odvjetništvo RH
  - e. ako postoje vidljive ozljede ili uznemirenost, poduzeti mjere radi pružanja hitne medicinske pomoći
  - f. ukoliko se seksualno nasilje dogodilo u školi obavijestiti Ministarstvo znanosti i obrazovanja putem online obrasca za prijavu nasilnog ponašanja koji je dostupan na mrežnim stranicama Ministarstva što žurnije, a najkasnije u roku do 7 dana
  - g. obavijestiti pravobraniteljicu za djecu
  - h. obavijestiti pravobraniteljicu za osobe s invaliditetom (ako je žrtva osoba s teškoćama u razvoju)
  - i. obavijestiti nadležnog školskog liječnika.
- Odgojno-obrazovni djelatnik koji vodi razgovor dužan je upoznati žrtvu i njezine roditelje s mogućnostima izvaninstitucionalne ili institucionalne pomoći i potpore. U slučaju teškog oblika i intenziteta nasilja ili uznemiravanja ravnatelj škole može zatražiti od Ministarstva znanosti i obrazovanja potrebnu stručnu psihološku ili socijalno/pedagoško/psihološku pomoć.
  - Ako je počinitelj seksualnog nasilja djelatnik škole potrebno je obavijestiti policiju i/ili državno odvjetništvo i Ministarstvo znanosti i obrazovanja te poduzeti mjere sukladno disciplinskoj odgovornosti počinitelja.
  - Ako je vršitelj seksualnog nasilja drugi učenik i/ili više njih, stručni suradnici će osigurati provedbu savjetovanja za sve uključene sudionike. *Neophodno je ukazati učeniku na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja. Tijekom razgovora posebno obratiti pozornost iznosi li učenik neke okolnosti koje bi ukazivale da je i sam žrtva zanemarivanja ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje, u kojem slučaju će se odmah izvijestiti Zavod za socijalni rad. Potrebno je pozvati roditelje/skrbnike učenika koji je počinio nasilje, upoznati ih s događajem, kao i s neprihvatljivošću i štetnošću takvog ponašanja, savjetovati ih s ciljem promjene takvog ponašanja djeteta, te ih uputiti na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć. Učenika, nanjemu razumljiv i prilagođen način i roditelje obavijestiti o obvezi prijave nadležnom područnom uredu Zavoda, policiji ili nadležnom državnom odvjetništvu te očekivanim procedurama.*
  - O poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama, učitelj, razrednik i /ili stručni suradnik uključeni u koordiniranje aktivnosti u slučaju seksualnog nasilja vode službene zabilješke koje će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima.
  - Tijekom cijelog postupka voditi računa o zaštiti privatnosti učenika.

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA UČENICIMA OD STRANE ODRASLE OSOBE U ŠKOLI (UČITELJA, RODITELJA, DRUGIH ZAPOSLENIKA ŠKOLE, NEPOZNATIH OSOBA)

U slučaju kada postoji sumnja ili je učenik doživio nasilje od strane odrasle osobe u školi (zaposlenika škole, svog roditelja ili roditelja drugog učenika, odnosno nepoznate osobe) djelatnik škole je obavezan:

- **Odmah prekinuti nasilno ponašanje, a u slučaju potrebe zatražiti pomoć drugog školskog djelatnika i pozvati policiju.** *Upozoriti odraslu osobu koja je počinila nasilje na neprihvatljivost takvog ponašanja te ga informirati o obvezi škole da slučaj prijavi nadležnim institucijama.*
- **Djelatnik škole koji se zatekao na licu mjesta ili ima saznanje o nasilju dužan je pružiti pomoć učeniku koji je doživio nasilje** i o tome obavijestiti Tim za koordiniranje aktivnosti u slučaju nasilja. Ostale učenike potrebno je povjeriti prvom slobodnom odgojno-obrazovnom djelatniku.
Ukoliko je učenik povrijeđen u mjeri koja zahtijeva liječničku intervenciju ili pregled ili se prema okolnostima slučaja može razumno pretpostaviti ili posumnjati da su takva intervencija ili pregled potrebni, odmah pozvati službu hitne medicinske pomoći.
- **Ukoliko nije bilo potrebe za liječničkom intervencijom, stručni suradnik obavlja razgovor sdjetetom,** odmah po saznanju o događaju, s ciljem pružanja psihosocijalne pomoći i podrške.
- **Razrednik i/ili stručni suradnik pozivaju roditelje u školu** (ili drugog roditelja ako se jedan od roditelja nasilno ponašao u školi prema vlastitom djetetu), informiraju ih o događaju i eventualnoj potrebi uključivanja djeteta i roditelja u savjetovanje i stručnu pomoć u školi ili izvan nje.
- **Ravnatelj škole o događaju obavještava Zavod za socijalni rad i Policiju.**
- **O događaju, poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama** učitelj, razrednik i /ili stručni suradnik uključeni u koordiniranje aktivnosti u slučaju nasilja **vode službene zabilješke,** kao i odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka koje će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima.

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAZNANJA ILI SUMNJE NA NASILJE/ZLOSTAVLJANJE I ZANEMARIVANJE U OBITELJI

Nasilje u obitelji je (Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, NN 114/22):

- tjelesno nasilje
- tjelesno kažnjavanje ili drugi načini ponižavajućeg postupanja prema djeci
- psihičko nasilje koje je kod žrtve prouzročilo povredu dostojanstva ili uznemirenost
- spolno uznemiravanje
- ekonomsko nasilje kao zabrana ili onemogućavanje korištenja zajedničke ili osobne imovine, raspolaganja osobnim prihodima ili imovine stečene osobnim radom ili nasljeđivanjem, onemogućavanje zapošljavanja, uskraćivanje sredstava za održavanje zajedničkog kućanstva i za skrb o djeci
- zanemarivanje potreba osobe s invaliditetom ili osobe starije životne dobi koje dovodi do njezine uznemirenosti ili vrijeđa njezino dostojanstvo i time joj nanosi tjelesne ili duševne patnje.

Odgojno-obrazovni djelatnici dužni su poduzimati mjere zaštite prava djeteta te o svakom kršenju tih prava, posebice o oblicima tjelesnog ili duševnog nasilja, spolne zlouporabe, zanemarivanja ili nehajnog postupanja, zlostavljanja, izrabljivanja ili svjedočenja nasilnom ponašanju nekog člana obitelji odmah obavijestiti **razrednika i Tim za koordiniranje aktivnosti u slučaju nasilja**.

- **Ako se učenik sam obrati učitelju, obaviti razgovor s učenicom na način da ga se sasluša i pruži podrška (prilog).**
- Nakon razgovora s učenicom, **učitelj o saznanjima obavještava stručne suradnike i ravnatelja.**
- **Ravnatelj ili stručni suradnici i/ili razrednik obavlja razgovor s učenicom** te ga/ju upoznaju s postupcima koje je škola dužna poduzeti sa svrhom zaštite njegove/njezine sigurnosti i dobrobiti.
- **Razrednik i/ili stručni suradnik poziva roditelja za kojeg se ne sumnja da je počinitelj nasilja na razgovor.**

U razgovoru s roditeljem potrebno je upoznati ga sa saznanjima o nasilju u obitelji, upozoriti na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja i informirati o zakonskoj obvezi škole da o saznanjima pošalje obavijest nadležnim ustanovama s ciljem zaštite sigurnosti i dobrobiti djeteta.

- Nakon provedenih pojedinačnih razgovora s djetetom i sa roditeljem, **ravnatelj šalje obavijest Zavodu za socijalni rad i policiji o saznanjima o nasilju u obitelji** (je li dijete zlostavljano od jednog ili oba roditelja ili postoji sumnja na takvo zlostavljanje...).
- **O poduzetim aktivnostima i provedenim razgovorima potrebno je voditi službene bilješke** koje uz ravnatelja potpisuje razrednik i stručni suradnik, odnosno učitelj koji je obavio razgovor. Bilješke se na zahtjev dostavljaju nadležnim tijelima.
- **Ukoliko se radi o osobito teškom obliku, intenzitetu ili dužem vremenskom**

trajanju nasilja u obitelji, koje je izazvalo traumu, savjetovati se sa drugim stručnim tijelima o načinu postupanja i pomoći djetetu žrtvi nasilja u obitelji u okviru odgojno-obrazovne ustanove, kao i izvan nje.

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILNOG PONAŠANJA ODRASLE OSOBE NAD ODRASLOM OSOBOM U ŠKOLI

U slučaju **nasilnog ponašanja odrasle osobe** (djelatnika škole, roditelja učenika, nepoznate osobe) **prema drugoj odrasloj osobi u školi** (djelatniku škole ili roditelju učenika) ili u slučaju saznanja da odrasla osoba u prostor škole **unosí oružje ili druge predmete** koji mogu **ugroziti zdravlje i sigurnost** osoba i imovine u školi, djelatnik škole obavezan je:

- **Pokušati odmah prekinuti nasilno ponašanje, a u slučaju potrebe zatražiti pomoć drugog školskog djelatnika i pozvati policiju.** *Upozoriti osobu koja se nasilno ponaša na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja i zatražiti od nje da napusti prostor škole. Ukoliko je opasan predmet vatreno ili hladno oružje, odmah pozvati policiju.*
- **Djelatnik škole koji se zatekao na licu mjesta ili ima saznanje o unošenju opasnih predmeta u školu o tome obavještava ravnatelja i stručne suradnike.**
- **Ravnatelj škole o nasilnom događaju ili informaciji o unošenju opasnih predmeta u školu obavještava policiju i Zavod za socijalni rad.**
- **O događaju i poduzetim aktivnostima** učitelj, razrednik i /ili stručni suradnik uključeni u koordiniranje aktivnosti u slučaju nasilja **vode službene zabilješke** koje će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima.

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA ZAPOSLENICIMA ŠKOLE OD STRANE UČENIKA ŠKOLE I/ILI UNOŠENJA OPASNIH PREDMETA U ŠKOLU

U slučaju da je djelatnik škole doživio **nasilje (fizičko i/ili psihičko)** ili **prijetnju nasiljem u stvarnom ili virtualnom okruženju** od strane učenika škole ili u slučaju saznanja da učenik u prostor škole **unio oružje ili druge predmete** koji mogu **ugroziti zdravlje i sigurnost** osoba i imovine u školi, potrebno je:

- **U slučaju nasilja i prijetnje nasiljem**, obavijestiti razrednika i Tim za koordiniranje aktivnosti u slučajevima nasilja.
- **U slučaju saznanja da je učenik u školu unio oružje i/ili opasne predmete**, zatražiti od učenika da mu preda opasan predmet i obavijestiti Tim za koordiniranje aktivnosti u slučajevima nasilja koji će obavijestiti policiju. Ukoliko se radi o vatrenom ili hladnom

oružju, odmah obavijestiti policiju.

- **Ravnatelj i/ili stručni suradnik će po saznanju o događaju obaviti razgovor s učenicom u prisutnosti razrednika.**
- **Ravnatelj i/ili stručni suradnik će pozvati roditelje/skrbnike učenika na razgovor.**
U razgovoruih je potrebno upoznati sa svim činjenicama i okolnostima koje smo doznali i izvijestiti ih o aktivnostima koje će se poduzeti. Upoznaje ih se s obvezom škole da šalje obavijesti nadležnim ustanovama. Također ih obavještava o eventualnim potrebnim oblicima savjetodavne stručne pomoći i podrške u školi ili izvan nje za učenika i roditelje.
- S obzirom na utvrđene okolnosti i činjenice te uzimajući u obzir psihofizičko stanje djeteta i ranije ponašanje, prema učeniku se **mogou izreći odgovarajuće pedagoške mjere u skladu s *Pravilnikom o kriterijima za izricanje pedagoških mjera.***
- **Ravnatelj škole o nasilnom događaju ili prijetnji nasiljem obavještava Zavod za socijalni rad i policiju.** *Ako je riječ o prijetnjama nasiljem, o nasilju u školi ili unošenju oružja ili opasnih predmeta u školu, zbog čega je škola uključila i policiju, u takvim situacijama je potrebno prvo usmeno, a zatim i pisanom bilješkom (na propisanom obrascu) izvijestiti Gradski ured za odgoj i obrazovanje te Ministarstvo znanosti i obrazovanja.*
- **Prema potrebi učenik će biti uključen u dodatni individualni i/ili grupni rad** (pedagoška, socijalno-pedagoška ili psihološka pomoć) u školi ili izvan škole u dogovoru s roditeljima/skrbnicima.
- **U slučaju da nasilnom ponašanju u prostoru škole svjedoče drugi učenici,** a nasilno ponašanje je neuobičajeno rijetko i intenzivno te može rezultirati traumatiziranjem svjedoka, ravnatelj je dužan zatražiti stručnu pomoć za te učenike (npr. Tim za psihološke krizne intervencije).

O događaju, poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama učitelj, razrednik i /ili stručni suradnik uključeni u koordiniranje aktivnosti u slučaju nasilja **vode službene zabilješke**, kao i odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka koje će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima.

2. PROTOKOL O POSTUPANJU ŠKOLE U SITUACIJI SAZNANJA O SAMOOZLJEĐIVANJU UČENIKA

ŠKOLA IMA SAZNANJE O SAMOOZLJEĐIVANJU UČENIKA

a) UČITELJ PRIMIJEĆUJE ZNAKOVE SAMOOZLJEĐIVANJA KOD UČENIKA

U slučaju kada učitelj primijeti da učenik ima rane, porezotine, ožiljke ili druge oblike tjelesnih ozljeda po rukama i/ili na drugim vidljivim dijelovima tijela treba odmah (ako je u mogućnosti) ili nakon završetka nastavnog sata obavijestiti stručne suradnice o vlastitim zapažanjima.

b) UČENIK SE POVJERIO UČITELJU O SAMOOZLJEĐIVANJU

U slučaju kada se učenik povjeri učitelju o samoozljeđivanju:

1. Učitelj treba osigurati mirno i sigurno okruženje za razgovor. Važno je da učitelj ostane smiren, sasluša učenika, pokaže suosjećanje i zabrinutost.
2. Učitelj upućuje učenika školskom psihologu na razgovor.

U obje gore navedene situacije, učitelj je dužan obavijestiti stručne suradnice te im predati službenu zabilješku o događaju i postupanjima.

PSIHOLOG PROVODI PROCJENU RIZIKA

Nakon saznanja o samoozljeđivanju učenika, školski psiholog provodi individualni informativni i savjetodavni razgovor s učenikom te procjenjuje rizik samoozljeđivanja odnosno suicidalnosti. Školski psiholog s učenikom raspravlja pitanje o povjerljivosti. Psiholog će prikupiti zapažanja od učitelja o funkcioniranju učenika.

OBAVJEŠTAVANJE RODITELJA

Psiholog će pripremiti učenika na obavještavanje roditelja o samoozljeđivanju. Psiholog će obavijestiti roditelje i uputiti ih na pregled liječnici školske medicine. Roditeljima će biti naglašena važnost naručivanja na pregled kod školske liječnice i u institucijama pružateljima zdravstvene zaštite i podrške kako bi se osiguralo pravovremeno pružanje potrebne pomoći.

INFORMIRANJE I UPUĆIVANJE U VANJSKE INSTITUCIJE

Psiholog će obavijestiti školsku liječnicu o samoozljeđivanju učenika te dogovara upućivanje roditelja u vanjske institucije (redovni ili hitni termin psihijatra).

SURADNJA S RODITELJIMA

U roku od 7 do 10 dana od razgovora, roditelj/skrbnik dužan je obavijestiti školsku liječnicu o dobivenom terminu pregleda u instituciji pružatelju zdravstvene zaštite i podrške, a u slučaju da to ne učini, Škola će obavijestiti nadležni Zavod za socijalni rad, istovremeno dajući informacije o ponašanju učenika u školi i suradnji roditelja/skrbnika sa Školom.

RAZMJENA INFORMACIJA I SURADNJA

Stručni suradnici, razrednik, učitelji, roditelji, školska liječnica i psihijatar surađuju te vode računa o povjerljivosti informacija.

SAMOOZLJEĐIVANJE U ŠKOLI

ZBRINJAVANJE UČENIKA

Zbrinjavanje učenika provodi učitelj ili stručni suradnik koji se zatekao na mjestu događaja.

SANIRANJE OZLJEDE

a) LAKŠA OZLJEDA

Učitelj/stručni suradnik će primijeniti pribor za prvu pomoć.

b) TEŽA OZLJEDA

Učitelj/stručni suradnik poziva Službu hitne medicinske pomoći te o događaju i poduzetim koracima obavještava roditelje, ravnateljicu Škole i stručne suradnice.

RAZGOVOR S UČENIKOM

Učitelj provodi individualni razgovor s učenikom. Važno je da učitelj ostane smiren, sasluša učenika, pokaže suosjećanje i zabrinutost. Učitelj upućuje učenika školskom psihologu na razgovor te ga obavještava o provedenom razgovoru. Učitelj treba obavijestiti ravnateljicu Škole i stručne suradnice te im predati službenu zabilješku o događaju i postupanjima.

PSIHOLOŠKA PODRŠKA

Nakon saznanja o samoozljeđivanju učenika, školski psiholog provodi individualni informativni i savjetodavni razgovor s učenikom te procjenu rizika samoozljeđivanja odnosno suicidalnosti. Školski psiholog s učenikom raspravlja pitanje o povjerljivosti. Psiholog će prikupiti zapažanja od učitelja o funkcioniranju učenika.

OBAVJEŠTAVANJE RODITELJA

Školski psiholog će pripremiti učenika na razgovor s roditeljima. Psiholog će obavijestiti roditelje i uputiti ih na pregled liječnici školske medicine. Roditeljima će biti naglašena važnost naručivanja na pregled kod školske liječnice i u institucijama pružateljima zdravstvene zaštite i podrške kako bi se osiguralo pravovremeno pružanje potrebne pomoći.

INFORMIRANJE I UPUĆIVANJE U VANJSKE INSTITUCIJE

Psiholog će obavijestiti liječnicu školske medicine o samoozljeđivanju učenika te dogovara upućivanje roditelja u vanjske institucije (redovni ili hitni termin psihijatra).

SURADNJA S RODITELJIMA

U roku od 7 do 10 dana od razgovora, roditelj/skrbnik dužan je obavijestiti školsku liječnicu o dobivenom terminu pregleda u instituciji pružatelju zdravstvene zaštite i podrške, a u slučaju da to ne učini, Škola će obavijestiti nadležni Zavod za socijalni rad, istovremeno dajući informacije o ponašanju učenika u školi i suradnji roditelja/skrbnika sa Školom.

RAZMJENA INFORMACIJA I SURADNJA

Stručni suradnici, razrednik, učitelji, roditelji, školska liječnica i psihijatar surađuju te vode računa o povjerljivosti informacija.

3. PROTOKOL O POSTUPANJU ŠKOLE U SITUACIJI SAZNANJA O SUICIDALNIM MISLIMA, PLANOVIMA I/ILI POKUŠAJIMA UČENIKA

UČITELJ IMA SAZNANJE O SUICIDALNIM MISLIM, PLANOVIMA I/ILI POKUŠAJIMA

a) UČENIK SE POVJERIO UČITELJU O SUICIDALNIM MISLIMA/PLANOVIMA I/ILI POKUŠAJIMA

U slučaju kada se učenik povjeri učitelju:

1. Učitelj treba osigurati mirno i sigurno okruženje za razgovor. Važno je da učitelj ostane smiren, sasluša učenika, pokaže suosjećanje i zabrinutost.
2. Učitelj upućuje učenika školskom psihologu na razgovor.
3. Djelatnik Škole u tim situacijama ne procjenjuje ozbiljnost učenikovih namjera, već o tome odmah obavještava ravnateljicu Škole i stručnog suradnika psihologa.

b) RAD UČENIKA (likovni rad, zadaćnica, sastavak...) UKAZUJE NA POSTOJANJE SUICIDALNIH MISLI, PLANOVA I/ILI POKUŠAJA

Nakon saznanja o postojanju suicidalnih misli, planova i/ili pokušaja, učitelj treba odmah (ako je u mogućnosti) ili nakon završetka nastavnog sata obavijestiti školskog psihologa o vlastitim zapažanjima. Školski psiholog će provesti individualni informativni razgovor i savjetovanje s učenikom.

c) UČITELJ IMA INFORMACIJU OD TREĆE STRANE KAKO UČENIK IMA SUICIDALNE MISLI, PLANOVE I/ILI POKUŠAJE

Nakon saznanja o postojanju suicidalnih misli, planova i/ili pokušaja, učitelj treba o tome obavijestiti školskog psihologa koji će o tome razgovarati s učenicima.

U svim gore navedenim situacijama, učitelj je dužan napisati službenu zabilješku o događaju i postupanjima koje će predati ravnateljici Škole i stručnim suradnicama.

ŠKOLSKI PSIHOLOG RAZGOVARA S UČENIKOM

Psiholog provodi individualni informativni i savjetodavni razgovor s učenikom i pruža podršku učeniku. Učenik će se upoznati s obvezom informiranja roditelja s obzirom na težinu njegove izjave, čak i u slučaju učenikovog mogućeg ublažavanja iste izjave ili objašnjavanja u kontekstu škole. Psiholog će prikupiti zapažanja od učitelja o funkcioniranju učenika.

OBAVJEŠTAVANJE RODITELJA

Školski psiholog će pripremiti učenika na razgovor s roditeljima. Psiholog će žurno i bez odgode obavijestiti roditelje, uputiti ih na pregled liječnici školske medicine te će roditeljima biti naglašena važnost naručivanja na pregled kod školske liječnice i u institucijama pružateljima zdravstvene zaštite i podrške kako bi se osiguralo pravovremeno pružanje potrebne pomoći.

INFORMIRANJE I UPUĆIVANJE U VANJSKE INSTITUCIJE

Psiholog će obavijestiti liječnicu školske medicine o suicidalnim idejama, namjerama i/ili pokušajima učenika te dogovara upućivanje roditelja u vanjske institucije (redovni ili hitni termin psihijatra).

SURADNJA S RODITELJIMA

U roku od 7 do 10 dana od razgovora, roditelj/skrbnik dužan je obavijestiti školsku liječnicu o dobivenom terminu pregleda u instituciji pružatelju zdravstvene zaštite i podrške, a u slučaju da to ne učini, Škola će obavijestiti nadležni Zavod za socijalni rad, istovremeno dajući informacije o ponašanju učenika u školi i suradnji roditelja/skrbnika sa Školom.

RAZMJENA INFORMACIJA I SURADNJA

Stručni suradnici, razrednik, učitelji, roditelji, školska liječnica i psihijatar surađuju i vode računa o povjerljivosti informacija.

POSTUPANJE ŠKOLE U KRIZNIM SITUACIJAMA

TIM ZA PSIHOLOŠKE KRIZNE INTERVENCIJE U SUSTAVU ODGOJA I OBRAZOVANJA

Ministarstvo znanosti i obrazovanja imenovalo je članove Tima za psihološke krizne intervencije u sustavu odgoja i obrazovanja koji u slučaju kriznog događaja pokriva potrebe u osnovnim školama.* Tim pruža početnu potporu zajednici pogođenoj kriznim događajem u obliku konzultacija prije dolaska članova Tima u zajednicu te dolazi na mjesto događaja i primjenom specifičnih psiholoških postupaka pridonosi ublažavanju psiholoških posljedica kriznog događaja te pomaže u procesu opravka.

Krizni događaj je iznenađan i/ili rijedak događaj koji djeluje izrazito uznemirujuće ili stresno na većinu ljudi. Uključuje mogući ili stvarni gubitak osoba, stvari ili vrijednosti važnih za pojedinca, odnosno skupinu. Djeca i odrasli imaju osjećaj da ga ne mogu sami svladati (ili izaći iz krize) koristeći uobičajene mehanizme suočavanja. Može imati učinak na pojedinca, skupinu ili čitave organizacije i zajednice.

Kriza je psihičko stanje uzrokovano nekim kriznim događajem i manifestira se reakcijama koje se mogu javiti neposredno, tijekom samog događaja, ali i kao odgođene reakcije na taj događaj. Kriza se odnosi na vrijeme koje uključuje sam krizni događaj i razdoblje reakcija nakon njega. U kriznoj situaciji javlja se osjećaj gubitka kontrole, preplavljenost osjećajima i misaona smušenost. Unutarnja ravnoteža je narušena i osjećaj ranjivosti izrazito je snažan.

Psihološka krizna intervencija predstavlja psihološku prvu pomoć i cilj joj je stabilizirati kognitivne i emocionalne procese u ljudi koji su bili izravno ili neizravno izloženi kriznom događaju. Time se smanjuje učestalost pojave dugoročnih negativnih učinaka tog događaja na pogođene osobe i na zajednicu u kojoj se nalaze.

KADA POZVATI TIM ZA PSIHOLOŠKE KRIZNE INTERVENCIJE?

Ako se u Školi dogodio neuobičajeno težak događaj kao što je:

1. događaj u kojem je netko ozbiljno ozlijeđen ili ugrožen (na primjer: kad dijete ili djelatnik ustanove doživi ranjavanje, silovanje, talačku krizu, pokušaj ubojstva ili samoubojstva...)
2. stradavanje sa smrtnim posljedicama (na primjer: samoubojstvo, ubojstvo, utapanje, prometna nesreća, nesretni slučaj)
3. katastrofa u kojoj je došlo do većih šteta i/ili ljudskih gubitaka (na primjer: potres, poplava, požar)

KORACI U POZIVANJU TIMA ZA PSIHOLošKE KRIZNE INTERVENCIJE

1. Ravnatelj i stručni tim Škole utvrđuju potrebu za kriznom intervencijom. U tu svrhu prikupljaju osnovne podatke o tome:

- a) Što se dogodilo?
- b) Kada se dogodilo?
- c) Gdje se dogodilo?
- d) Broj ljudi uključenih u događaj?
- e) Tko je bio izravno i neizravno uključen u događaj?
- f) U kakvom su stanju, kako reaguju, gdje se nalaze ti ljudi?
- g) Je li neka od hitnih službi već intervenirala (policija, hitna medicinska pomoć)?
- h) Je li u ustanovi već nešto učinjeno radi ublažavanja psiholoških posljedica događaja?

2. Ravnateljica Škole informira o kriznom događaju i podnosi zahtjev za pokretanjem krizne intervencije putem e-pošte: krizne-intervencije@mzo.hr ili na broj telefona 01 4594 461 (Uprava za potporu i unapređenje sustava odgoja i obrazovanja).

* Protokol o pokretanju psiholoških kriznih intervencija u sustavu odgoja i obrazovanja (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih)

4. POSTUPANJA U SLUČAJU BOLESTI ILI OZLJEDE UČENIKA

1. U slučaju bolesti ili ozljede učenika u Školi, zbrinjavanje provodi učitelj koji održava taj nastavni sat ili drugi djelatnik škole. Na izvanučioničkoj nastavi **zbrinjavanje učenika** provodi učitelj koji se zatekao na mjestu događaja ili drugi djelatnik škole u pratnji.
2. U slučaju lakše ozljede (ogrebotina, masnica, kratkotrajno krvarenje iz nosa...) učitelj koji provodi zbrinjavanje treba primijeniti **pribor za prvu pomoć** koji se nalazi u školi na dostupnim mjestima. Učitelj o ozljedi obavještava roditelje učenika.
3. U slučaju lakše bolesti (glavobolja, prehlada, mučnina, zubobolja...) učitelj ili stručni suradnik će **pozvati roditelja** koji je dužan, u što kraćem mogućem roku, doći po dijete u školu. Učiteljima i ostalim djelatnicima škole **izričito je zabranjeno** samoinicijativno davati lijekove učenicima. U slučaju ozljede potrebno je koristiti materijal iz ormarića za prvu pomoć.
4. U slučaju teže ozljede, bolesti ili hitnih medicinskih stanja učitelj ili stručni suradnik koji se nalazi s učenicima treba pozvati **Hitnu medicinsku pomoć na broj 112 ili 194** te obavijestiti roditelje, stručne suradnike i ravnatelja škole. Do dolaska roditelja odnosno Hitne medicinske pomoći o učeniku **brine učitelj** ili stručni suradnik. Učenika do bolnice u vozilu hitne medicinske pomoći, u pravilu prati učitelj, dok dežurni učitelj, stručni suradnik ili drugi djelatnik škole, ostaje sa razredom. Ukoliko liječnik hitne medicinske pomoći konstatira da učenik ne ide u bolnicu, učitelj ili stručni suradnik preuzima pisanu potvrdu od liječnika. U slučaju ozljede potrebno je koristiti materijal iz ormarića za prvu pomoć.
5. Ukoliko roditelj/skrbnik nije u mogućnosti osobno doći po dijete, obavezan je poslati pisanu dopuštenje u obliku **e-pošte** na elektroničku adresu škole u kojemu izriče dozvolu da njegovodijete u pratnji druge odrasle osobe (navesti ime i prezime) napusti školu.
Iznimno, roditelj/skrbnik može usmeno (putem telefona) imenovati drugu osobu, u kojemu izriče dozvolu da njegovo dijete u pratnji (navesti ime i prezime) napusti školu ili omogućuje samostalan odlazak kući.
6. Učitelj koji je nazočio ozljedi učenika dužan je odmah po događaju dostaviti **službenu zabilješku o događaju i postupanju** ravnateljici i tajništvu škole.
7. S Protokolom o postupanju u slučaju bolesti ili ozljede učenika u školi ili na izvanučioničkoj nastavi, potrebno je **upoznati roditelje** na prvom roditeljskom sastanku.

PRILOG

Naziv tijela koje dostavlja obavijest

OBRAZAC O PRIJAVI NASILJA MEĐU DJECOM I MLADIMA

1. Ime, prezime i OIB djeteta/djece počinitelja:

---

2. Ime, prezime OIB i kontakt roditelja/skrbnika djeteta/djece počinitelja: _____

3. Ime, prezime i OIB djeteta/djece žrtve/žrtava:

---

4. Ime, prezime, OIB i kontakt roditelja/skrbnika djeteta/djece žrtve/žrtava:

---

5. Datum počinjenja nasilja: _____

6. Opis događaja i ponašanja sudionika * :

---

7. Mjesto događaja: _____

8. Dodatni podatci (npr. dijete žrtva/počinitelj s teškoćama u razvoju, nepoznavanje jezika i dr.)

OBAVIJEST DOSTAVITI (označiti primatelja):

- policija - nadležna PU _____
- Hrvatski zavod za socijalni rad- nadležni PU _____
- škola koju dijete/djeca pohađa/ju _____
- zdravstvena ustanova _____
- Hrvatski zavod za javno zdravstvo (skolska.medicina@hzjz.hr)
- Županijski koordinator** _____

Mjesto i datum : _____

Ime, prezime i potpis ovlaštene osobe:

Ovaj Protokol stupa na snagu istekom osmoga (8.) dana od dana objave na e-oglasnoj ploči Škole.

KLASA: 011-03/24-02/03

URBROJ: 251-132-24-1

Zagreb, 7. listopada 2024.

Predsjednica Školskog odbora
Zlatica Čolja-Hršak, mag. educ. polytechn. et inf.

Ovaj Protokol objavljen je na e-oglasnoj ploči Škole dana 8. listopada 2024. godine.

Ravnateljica
Mirjana Jermol, dipl. uč.
